

Διεπιστημονικό Συνέδριο Ιατρική Ευθύνη και Βιοηθική II

**Εναλλακτικές μορφές οικογενειακής αποκατάστασης παιδιών
(υιοθεσία- αναδοχή) από ομόφυλα ζευγάρια ή ομοφυλόφιλα άτομα**

**Κωνσταντίνα Σ. Ροΐδη
Δικηγόρος**

Υιοθεσία- Αναδοχή

Θεσμοί εναλλακτικής μορφής παιδικής προστασίας, πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η **προστασία του παιδιού** και η κάλυψη της ανάγκης του να αναπτυχθεί ψυχοκινητικά και πνευματικά μέσα σε ένα οικογενειακό περιβάλλον, και **όχι η ικανοποίηση του αιτήματος άτεκνων ζευγαριών ή μεμονωμένων ατόμων να γίνουν γονείς.**

Νομοθεσία

- ▶ Ευρωπαϊκή σύμβαση «περί υιοθεσίας ανηλίκων» (Ν.1049/1980)
- ▶ Διεθνής σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού (Ν.2101/1992)
- ▶ Ν.Δ.610/1970 Υιοθεσία ανηλίκων μέχρι 18 ετών
- ▶ Ν.2447/1996 Υιοθεσία-Επιτροπεία κλπ
- ▶ Διεθνής σύμβαση της Χάγης σχετικά με τη διακρατική υιοθεσία (Ν. 3765/2009)

▶ Νομική φύση του θεσμού της Υιοθεσίας

Μια νομική πράξη, που τελείται με δικαστική απόφαση, η οποία δημιουργεί τεχνική γονική σχέση κατά το πρότυπο της βιολογικής γονικής σχέσης.

- Πλήρης ρήξη των δεσμών του τέκνου με την βιολογική του οικογένεια.
- Πλήρης ένταξη του παιδιού στη θετή οικογενεια.

▶ Νομική φύση του θεσμού της Αναδοχής

Συνίσταται στην ανάληψη της φροντίδας του προσώπου του ανηλίκου από τρίτους, η οποία δεν μεταβάλλει τις έννομες σχέσεις μεταξύ του ανηλίκου και της φυσικής του οικογένειας.

Τα ομόφυλα ζευγάρια μπορούν να υιοθετήσουν ή να γίνουν ανάδοχοι γονείς;

Γάμος: Βασική προϋπόθεση για την από κοινού υιοθεσία/αναδοχή

-Άρθρο 1545 Α.Κ «Δεν επιτρέπεται να υιοθετηθεί το ίδιο πρόσωπο από περισσότερους εκτός εάν αυτοί είναι σύζυγοι».

-Άρθρο 1 του Π.Δ 86/2009 «κατάλληλοι να γίνουν ανάδοχοι είναι οικογένειες αποτελούμενες από συζύγους με ή χωρίς παιδιά ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις μεμονωμένα άτομα»

Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης και δικαίωμα πρόσβασης στον θεσμό της υιοθεσίας/ αναδοχής

N. 3719/2008 : Δεν προβλέπει δικαίωμα υιοθεσίας για τα ετερόφυλα άτομα που συνάπτουν σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης.

→ ακόμη και εάν, μετά την καταδίκη της Ελλάδας από το Ε.Δ.Α.Δ το 2009, επιτραπεί η σύναψη συμφώνου συμβίωσης στα ομόφυλα ζευγάρια, αυτά δεν θα έχουν τη δυνατότητα να υιοθετήσουν ή να γίνουν ανάδοχοι γονείς, αφού ένα τέτοιο δικαίωμα δεν προβλέπεται ούτε για τα ετερόφυλα ζευγάρια.

▶ Νομολογία Ε.Δ.Α.Δ σχετικά με την υιοθεσία από ομόφυλα ζευγάρια

Τα ομόφυλα ζευγάρια μπορούν να υιοθετούν, όταν πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για την υιοθεσία από ετερόφυλα ζευγάρια (υπόθεση *X και λοιποί κατά Αυστρίας* (19.2.2013) και *Gas και Dubois κατά Γαλλίας* (15.03.2012)).

→ Στην Ελλάδα χωρίς γαμο δεν δύνανται να υιοθετήσουν ούτε τα ετερόφυλα ζευγάρια, επομένως η μη υιοθεσία από ομόφυλα ζευγάρια δεν παραβιάζει τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Ένα ομόφυλο άτομο μπορεί να υιοθετήσει ή να γίνει ανάδοχος γονέας;

▶ **Τυπικές προϋποθέσεις**

1. Δικαιοπρακτικά ικανός
2. Νόμιμη ηλικία: 30 - 60 ετών
3. Νόμιμη διαφορά ηλικίας: 18-50 έτη
4. Σωματικά & ψυχικά υγιής
5. Περιουσιακή κατάσταση ικανή να εξασφαλίσει μια άνετη διαβίωση για το παιδί

▶ **Ουσιαστικές προϋποθέσεις**

1. Στοιχεία προσωπικότητας υποψήφιου θετού/ανάδοχου γονέα
2. Αμοιβαία ικανότητα προσαρμογής αυτού που υιοθετεί και αυτού που υιοθετείται .

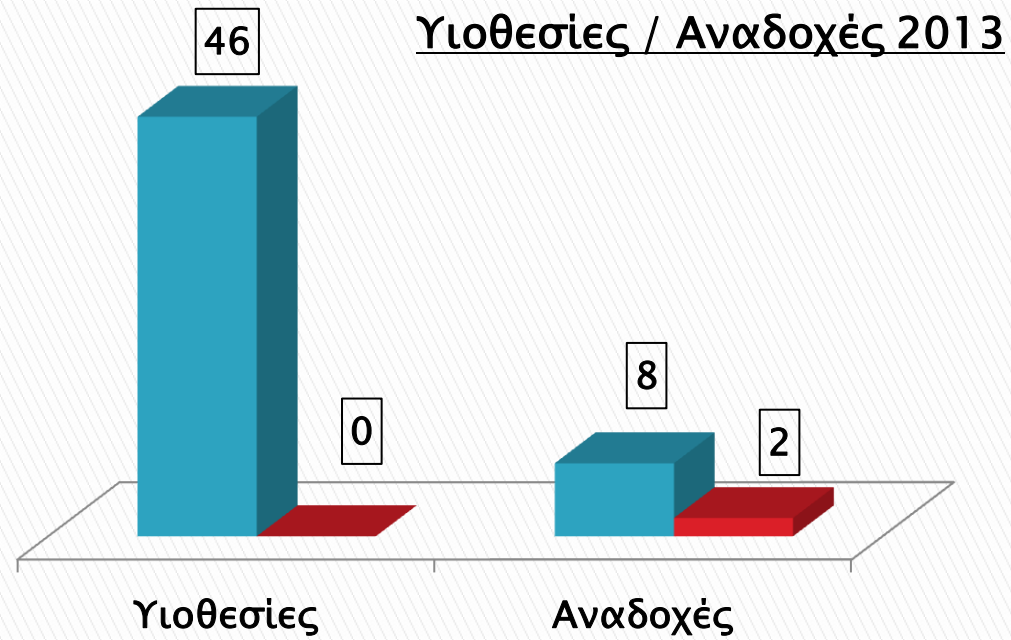
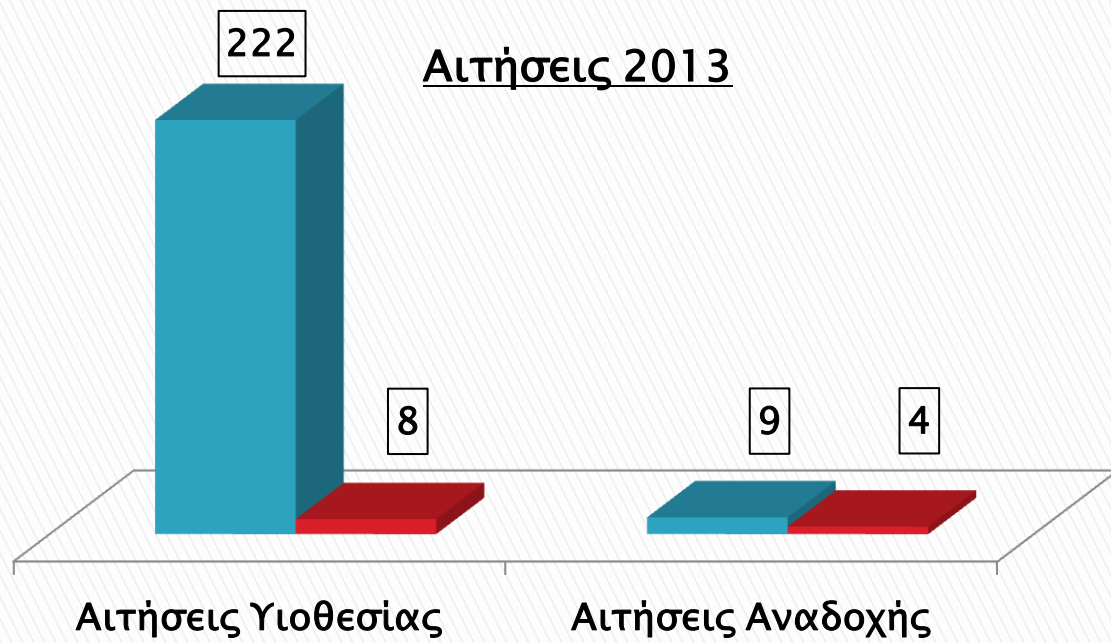
Σεξουαλικός προσανατολισμός: Κριτήριο ακαταλληλότητας;

Μέσω διεπιστημονικής προσέγγισης θα πρέπει να εξεταστούν :

- Οι επιρροές όσον αφορά την σεξουαλική ταυτότητα του παιδιού .
- Οι επιπτώσεις στην ταυτότητα του γένους/ κοινωνικού φύλου.
- Οι επιπτώσεις στην τυπική συμπεριφορά που συνάδει με το φύλο του.
- Οι επιπτώσεις στον σεξουαλικό προσανατολισμό.
- Οι επιπτώσεις στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς του παιδιού.

Παράγοντες που περιορίζουν τις περιπτώσεις υιοθεσίας/αναδοχής από μεμονωμένα άτομα

1. Προτεραιότητα των υποψηφίων ζευγαριών έναντι των μεμονωμένων υποψηφίων.
2. Λίγα παιδιά διαθέσιμα προς υιοθεσία-πολλές αιτήσεις υποψηφίων θετών γονέων.
3. Τα «θέλω» των υποψήφιων θετών/ανάδοχων γονέων.

Συμπεράσματα

-Η μόνη επίκληση της φύσης δεν αποτελεί δικαιολογητική βάση του αποκλεισμού των ομόφυλων ζευγαριών και των ομοφυλόφιλων ατόμων από τον θεσμό της υιοθεσίας ή της αναδοχής.

- Υιοθεσία/αναδοχή: πολυπαραγοντικοί θεσμοί που απαιτούν διεπιστημονική προσέγγιση.

Ευχαριστώ